

DĖL ŠIAULIŲ APSKRITIES GYVENTOJŲ SERGAMUMO ERKIŲ PLATINAMOMIS LIGOMIS IR PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ TAIKYMO

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamentas (toliau – NVSC Šiaulių departamentas) įvertino erkinio encefalito ir Laimo ligos sergamumo pokyčius Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose 2021 metais ir teikia apibendrintus duomenis.

2021 m. Šiaulių apskrityje stebima sergamumo erkių platinamomis ligomis mažėjimo dinamika. Iš viso registruota 153 Laimo ligos ir 18 erkinio encefalito atvejų. Sergamumo Laimo liga rodikliai sumažėjo visose Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose, išskyrus Šiaulių miestą ir Kelmės rajoną. Didžiausias sergamumo Laimo liga rodiklis, viršijantis bendrą Šiaulių apskrities rodiklį, išlieka Pakruojo rajone, mažiausias – Akmenės rajone. Tuo tarpu sergamumo erkinio encefalitu rodikliai sumažėjo visose Šiaulių administracinėse teritorijose. Šiaulių, Akmenės ir Joniškio rajonuose erkinio encefalito atvejų neregistruota. Didžiausias susirgimų Laimo liga ir erkinio encefalitu skaičius registruotas birželio – rugsėjo mėnesiais. Visi erkinio encefalito atvejai, registruoti 2021 m., buvo hospitalizuoti stacionarines paslaugas teikiančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose. 98,7 proc. susirgusiesiems Laimo liga buvo taikomas ambulatorinis gydymas. *Išsamesni sergamumo erkių platinamomis ligomis Šiaulių apskrityje statistiniai duomenys pridedami.*

Nepaisant to, kad sergamumo erkių platinamomis ligomis rodikliai sumažėjo, įtakos galėjo turėti nepalanki COVID-19 ligos epidemiologinė situacija. Sergamumas erkinio encefalitu ir Laimo liga išlieka aktuali problema.

Ankstyvą pavasarį, dažniausiai kovo mėnesį, kai paros vidutinė temperatūra siekia 7 laipsnius šilumos, prasideda iksodinių erkių aktyvumo sezonas ir tęsiasi iki vėlyvo rudens. Šiaulių rajono nuolatiniam iksodinių erkių stebėjimo stacionare (Luponių miške) 2 km maršrute pirmosios aktyvios erkės rastos jau 2022 m. kovo 16 dieną.

Erkinio encefalito virusas ir Laimo ligos sukėlėjas erkėse aptinkamas visose šalies administracinėse teritorijose, todėl užsikrėsti rizika išlieka visur. Erkių platinamų ligų rizika yra tiesiogiai susijusi su erkių gausa ir kontakto su jomis galimybe, todėl labai svarbu sudaryti nepalankias sąlygas erkių egzistavimui ir vystymuisi. Viena iš efektyviausiai erkių gausą mažinančių priemonių yra tinkama aplinkos (parko, poilsio, sporto vietų, vaikų įstaigų teritorijų, kapinių, kolektyvinių sodų ir aplink juos esančių plotų bei kitų miesto želdynų) priežiūra:

- nuolatinis žolės šienavimas, neleidžiant jai užaugti aukščiau 20 centimetrų;
- krūmų, brūzgynų sutvarkymas, sausų šakų išrinkimas, menkaverčių krūmų iškirtimas;
- savalaikis sausų lapų ar nupjautos žolės krūvų išvežimas;
- buitinių atliekų sąvartynų likvidavimas (kadangi jie privilioja graužikus, kurie ant savo kailio perneša ir platina erkes);
- nuolatinis graužikų naikinimas;
- pasivaikščiojimo ir bėgiojimo takai turėtų būti įrengti ne siauresni nei 1,5 metro, aplink juos nuolat nupjauti ir nugrėbti žolę.

Taip pat primename, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 29 straipsnio 5 dalimi ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-716 „Dėl darbuotojų, kurie skiepijami darbdavio lėšomis, profesijų ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“, asmenys, kurių veikla susijusi su darbu gamtoje bei yra galimas erkių įsisiurbimas, skiepijami darbdavio lėšomis. Prieš skiepijantis, būtina, kad šeimos gydytojas įvertintų skiepijamo asmens sveikatos būklę.

Siekiant sumažinti užsikrėtimo erkių platinamomis ligomis riziką, prašome Šiaulių apskrities administracinių teritorijų savivaldybių administracijų pagal kompetenciją užtikrinti tinkamą teritorijų priežiūrą erkių aktyvumo sezono laikotarpiu.